

OVERFØRSELSMODTAGERE

Antallet af borgere på helbredsbetingede ydel- ser er historisk høj

TEMAANALYSE

Antallet af danskere på forskellige ydelser målrettet personer med nedsat erhvervsevne slår rekord og nået her i 2. kvartal 2024 op på 454.000 fuldtids-personer.

Stor stigning i antallet af danskere på helbredsbetingede ydelser

Hovedpointer fra undersøgelsen

- På trods af højkonjunktur og forbedret helbred er der på 10 år kommet 105.000 flere borgere på forskellige former for ydelser målrettet personer med nedsat erhvervsevne¹.
- Andelen af danskere i den erhvervsaktive alder (16-64 år), som er på forskellige former for helbredsbetingede ydelser på 10 år steget fra 9,7 pct. i 2014 til 11,1 pct. i 2024, en stigning på 1,4 pct.-point.
- I samme periode er folkepensionsalderen sat op fra 65 til 67 år. Medregnes de 65-66-årige, er andelen af danskere i den erhvervsaktive alder, som er på helbredsbetingede ydelser steget fra 9,4 til 11,8 pct.
- Udviklingen drives i høj grad af en stigning i antallet af fleksjob- og førtidspensionsvisiterede borgere. I samme periode er borgernes helbred forbedret (målt ved den gennemsnitlige levetid). Derfor er det et mysterium, at antallet af danskere på helbredsbetingede ydelser vokser.

Antallet af danskere, som er for syge til at forsørge sig selv

454.000

¹ Dvs. ydelser, hvor det er en forudsætning at erhvervsevnen er enten varigt eller midlertidigt nedsat. Følgende ydelser er omfattet: Førtidspension, seniorpension, fleksjob, fleksydelse, ressourceforløb, sygedagpenge (dog kun dem, som har været på ydelsen i over 6 mdr.), jobafklaringsforløb, ledighedsydelse, revalidering, forrevalidering.

Stor stigning i antallet af borgere på diverse ydelser til syge

I 2. kvartal 2024 slog antallet af danskere på forskellige ydelser målrettet borgere med varig eller midlertidig nedsat erhvervsevne igen rekord. I alt er knap 454.000 borgere i alderen 16-66 år på forskellige former for ydelser målrettet personer med varig eller midlertidig nedsat erhvervsevne (i det følgende kaldet "helbredsbedingede ydelser").

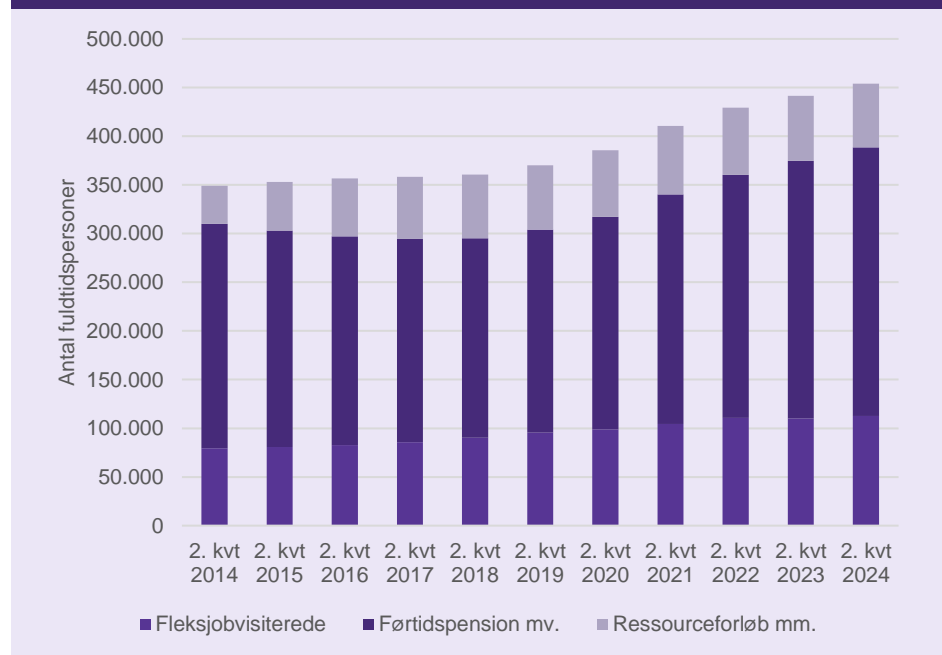
Set ift. samme periode i 2014 har der været en stigning på knap 105.000 personer på helbredsbedingede ydelser, jf. figur 1.

Det er især ydelser, der kan henføres til samlekategorierne fleksjobvisiterede og førtidspensionister mv., som driver udviklingen.

Udviklingen er sket samtidig med, at dansk økonomi har gennemgået en langvarig højkonjunktur. I maj 2014 var den sæsonkorrigerede ledighed i Danmark på 5,0 pct., hvor den i maj 2024 på 2,9 pct.² Det betyder, at mulighederne for at komme i arbejde er gode – også for svage ledige.

Stor stigning
i antallet af
danskere,
som er mål-
rettet syge
og nedslidte

Figur 1: Udviklingen i antallet af 16-66-årige på forskellige ydelser målrettet personer med nedsat erhvervsevne

Anm: Flexjobvisiterede indeholder følgende ydelser *fleksydelse*, *fleksjob* og *Ledighedsydelse*. Førtidspension mv. omfatter *seniorpension* og *førtidspension*. Ressourceforløb mm. indeholder følgende ydelser *ressourceforløb*, *revalidering*, *forrevalidering*, *jobafklaringsforløb* og *sygedagpenge*.

Kilde: Jobindsats og egne beregninger

² <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/arbejde-og-indkomst/beskaeftigelse-og-arbejdsloeshed/arbejdsloese>

Stigning i andelen af befolkningen på helbreds-betingede ydelser på tværs af aldersgrupper

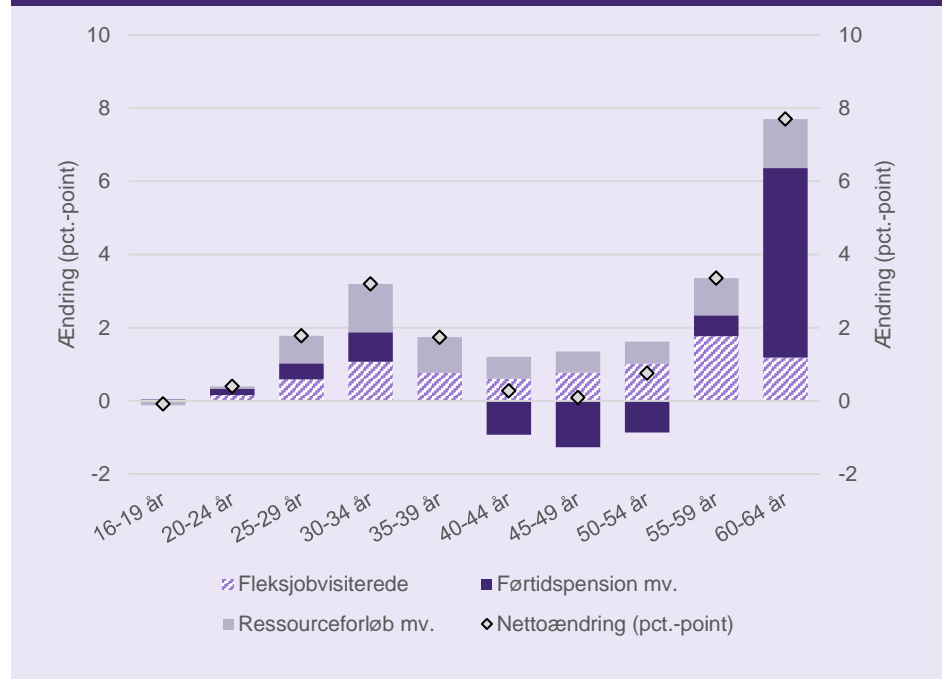
Stigende folkepensionsalder er ikke hele forklaringen

I årene 2019-2022 blev folkepensionsalderen sat op med 2 år (fra 65 til 67 år). Af den grund ville man også forvente, at i takt med at færre borgere kom på folkepension ville flere i aldersgruppen 65-66 år i stedet komme på ydelser såsom seniorpension eller fleksjob. For perioden 2014-2024 steg antallet af +65-årige på diverse helbreds-betingede ydelser med godt 38.900 personer. Det er væsentlig andel af den samlede stigning på knap 105.000 personer, om end langt fra hele udviklingen.

Selv når man korrigerer for, at også antallet af personer i den erhvervsdygtige alder er steget fra 3,57 mio. i 2014 til 3,73 mio. personer i 2024 ser vi en stigning i andelen af befolkningen, som er på helbreds-betingede ydelser.

Denne stigning gælder også, når vi ser på tværs af 5-årige aldersgrupper, og ikke kun gruppen af 60-64-årige. For de 60-64-årige er det nu hver fjerde, som enten på en seniorpension, førtidspension eller i fleksjob. For at opnå ret til fuld seniorpension er vurderingen, at erhvervsevnen skal være nedsat til højst 15 timer om ugen, svarende til 40 pct.

Figur 2: Ændringer i andelen af forskellige aldersgrupper, som er på fleksjob, førtidspension og ressourceforløb fordelt på alder

Anm: Se anm. til figur 1.

Kilde: Jobindsats og egne beregninger

Konklusion og politikforslag

Analysen viser, at der på trods af langvarig højkonjunktur med lav ledighed samt et forbedret helbred, stadig er en større andel af befolkningen, som kommer på ydelser målrettet personer med nedsat erhvervsevne. Det er stærkt bekymrende og kalder på handling.

En anden analyse fra SMVdanmark viser, at der er store forskelle i sandsynligheden for at få tildelt førtidspension selv mellem sammenlignelige naboer.

SMVdanmark har tre forslag til at vende udviklingen:

- Tildeling af førtidspension flyttes fra kommunerne til en national myndighed, så man fremadrettet – ligesom på seniorpensionsområdet med Seniorpensionsenheden – får en mere ensartet behandling af ansøgninger om førtidspensioner hos én myndighed.
- Der skal være færre forskellige ydelser. Til gengæld må de enkelte ydelser i stedet indrettes mere fleksibelt.
- Private aktører i højere grad inddrages i arbejdet med at forebygge tab af erhvervsevne. For overførselsmodtagere kan det ske ved over en årrække at øge beløbet, som indbetales på den obligatoriske pensionsordning, hvormed der bliver råd til at tegne en TAE-forsikring. Dermed bliver overførselsmodtagere også kunder hos private forsikringsselskaber, og vil kunne drage nytte af indsatser, som de private forsikringsselskaber kan tilbyde.

Bilagstabel 1: Antallet af 16-66-årige personer på forskellige ydelser målrettet personer med nedsat erhvervsevne (2. kvartal)

	2014	2024
Førtidspension	230.500	246.700
Fleksjob	56.100	97.000
Seniorpension	0	29.100
Jobafklaringsforløb	0	24.500
Sygedagpenge	25.100	23.800
Ressourceforløb	4.000	15.800
Ledighedsydelse	17.600	14.600
Revalidering	8.100	1.300
Fleksydelse	6.000	1.300
Forrevalidering	1.700	0
I alt	349.000	454.000

Anm: Afrundet til nærmeste 100.

Kilde: Jobindsats og egne beregninger

Kontakt

Seniorøkonom Thomas Gress, tlf. 51 90 50 91, gress@SMVdanmark.dk.
SMVdanmark, oktober 2024